

L'AMO DES TA

APROPEM L'ESCOLTA

CONCERT N°14

12.10.2024

“La Modesta, més que un cicle de concerts de cambra”

El cicle de concerts La Modesta es presenta com una oportunitat cultural per apropar el repertori de cambra a la ciutat de Mataró, sense oblidar que un dels objectius del projecte és el de trencar la quarta paret entre intèrprets i audiència.

Continuant amb la idea de sortir de l'espai tancat de la sala de concerts, s'han creat una sèrie de recursos previs que pretenen connectar les experiències prèvies al concert (tallers, jam session, moments d'estudi d'instrument) amb el mateix.

Els objectius pedagògics del cicle **La Modesta** són:

- Crear un diàleg artístic per a totes les edats i nivells.
- Compartir materials artístics amb el gruix de la població de la ciutat.
- Obrir l'espai de la sala de concerts i compartir la música a tot arreu.
- Fer ús de l'art com a revolució personal i col·lectiva.

L'Aula de Música Masafrets és l'entitat encarregada de generar aquest dossier pedagògic.

CATORZENA JORNADA - 12.10.2024

El catorzé concert del cicle tindrà lloc el dia 12 d'octubre a la Sala de l'Ateneu de la Fundació Iluro de Mataró, i les intèrprets seran **Irina Veselova**, piano, **Irma Bau Rubinat**, violoncel, i **Ariadna Rodríguez Masafrets**, violí.

• IRINA VESELOVA •

Irina Veselova va néixer a Barnaul (Rússia). A l'edat de 5 anys comença els seus estudis de piano a l'Escola Central de Música i continua la seva formació al Conservatori de Grau Mitjà de la seva ciutat natal amb la professora Elvira Rossinskaia. Durant els primers anys de formació guanya diversos concursos regionals i nacionals. Actua a recitals de diferents ciutats de la seva regió i també amb l'Orquestra Simfònica Filharmònica de Barnaul. A l'edat de divuit anys es trasllada a Moscou per a continuar la seva formació amb la professora Ksènia Knorre al Conservatori Estatal Piotr Tchaikovsky.

El 2010 obté la Llicenciatura de Música de Grau Superior Universitari. Des del 2011 fins al 2014 fa un curs de perfeccionament al Conservatori Superior de Liceu amb el professor Stanislav Pochekin. Entre els nombrosos premis aconseguits en concursos de renom nacionals com els de Kemerovo, Igumnov i Gavrilin hi podem incloure: el 1r premi en el Concurs Internacional del compositor Nasedkin a Rússia; finalista al Concurs Internacional SEILER 2002 a Alemanya i el 1r premi al Concurs internacional del compositor Kabalevsky, també a Rússia. L'any 2017, juntament amb la violoncel·lista Irma Bau Rubinat forma el DeLis Duo, amb el qual han aconseguit durant aquest any el 2n premi al Concurs Internacional de "les Corts", el 1r premi al Concurs Internacional Paper de Música de Capellades i el 1r premi al 23è concurs Josep Mirabent i Magrans a Sitges. Tots tres a Catalunya.

• IRMA BAU RUBINAT •

L'Irma Inicia els seus estudis de violoncel a l'edat de 7 anys a Manlleu, i el 2006 es desplaça a Madrid per continuar els seus estudis, combinant-los amb els estudis a Sant Cugat i Vic. Posteriorment, comença el Grau Superior a l'ESMUC i finalitza el 2012 amb les màximes qualificacions. Aquest mateix any accedeix a la Musikhochschule de Lübeck, Alemanya, per a fer un Màster d'Interpretació.

Ha assistit a nombrosos cursos de formació tant a Espanya com a l'estranger, i forma part d'orquestrades joves com la JONC, la JONDE, la NJO a Holanda i Schleswig Holstein Musik Festival a Alemanya, entre d'altres; i d'orquestrades professionals com l'Orquestra de Les Arts de València, OBC, Orquestra de Cadaqués, El Gran Teatre del Liceu i Philharmonisches Orchester der Hansestadt Lübeck.

Ha guanyat nombrosos guardons locals i nacionals, i ha enregistrat diversos projectes discogràfics de cambra. Actualment, forma part de Bambú Ensemble, de l'orquestra Camerata Penedès (de la qual n'és membre fundadora), de Les Mademoicelli, quartet de violoncels format per Laia Puig, Anna Costa i Amaia Ruano, i del DeLIS duo.

• ARIADNA RODRÍGUEZ MASAFRETS •

L'Ariadna és violinista, nascuda a Mataró, i ha participat en formacions de música de cambra com el Quartet Lila, Quartet Moana o Ensemble Fuster. També ha estrenat l'integral de cambra de la compositora contemporània Claudia Baulies amb l'Akva Ensemble, participat en el projecte Blau Salvatge de nova creació i jazz, entre altres projectes que també han estat enregistrats. Ha tocat en

formacions professionals com l'Ensamble 216, la Camerata Penedès, la Schubert Filharmonia, la Simfònica del Vallès o la Camerata Eduard Toldrà.

La seva formació orquestral comença amb les joves orquestres nacionals de Catalunya i Espanya, com també al Schleswig-Holstein Musik Festival a Alemanya. Va iniciar els estudis amb la Montse Ciurans, al mètode Suzuki, posteriorment va estudiar a l'IEA Oriol Martorell amb Heriberto Fonseca, acabant el darrer any de grau professional al Conservatori Municipal de Música de Barcelona amb menció d'honor tant en violí com música de cambra, continuant els estudis a l'Escola Superior de Música de Catalunya, també amb excel·lents qualificacions amb la professora Eva Graubin. Posteriorment, va continuar amb Vera Martínez-Mehner el perfeccionament de l'instrument.

Actualment, és sòcia d'una de les cooperatives culturals i espais educatius musicals de la ciutat de Mataró, impulsant projectes com el Certamen Núria Masafrets i el Cicle de Concerts *La Modesta* (a partir dels estudis en el postgrau d'Economia Social i Solidària), mentre continua els estudis de Màster en interpretació del violí i música de cambra al Conservatori Superior del Liceu amb Sara Bitlloch.

REPERTORI

El repertori del concert del 12 d'octubre comptarà amb les següents obres:

- *2n moviment Sonata n1 op 26*, violí i piano - Dora Pejačević
- *1r moviment Sonata en Mi m op 35*, violoncel i piano - Dora Pejačević
- *Trio en Do M op 29* - Dora Pejačević

Podeu escoltar el repertori a través de les plataformes en els següents enllaços: Spotify <https://ja.cat/2G74r> i Youtube <https://ja.cat/ltJTts>

A continuació es presenta cada obra amb el context històric de la compositora i l'explicació de les obres.

Dora Pejačević

Va néixer el setembre del 1885 a Budapest i va morir al 1923 a Múnic. Intèrpret i compositora, gran part de la seva formació va ser autodidacta, a partir de l'intercanvi i escolta d'altres artistes. El seu estil va del romanticisme de finals del segle XIX a ser una de les representants del Modernisme musical del seu país.

“En aquest infinit segueixen els sentiments i pensaments, i allà reflexiono sobre el millor de mi; perquè tot el que és bo i gran sorgeix de l'amor”

Membre d'una de les més importants famílies aristòcrates croates, la seva mare, pianista, va ser la primera a ensenyar-li l'instrument. Amb una família que des de bon principi va animar i acompanyar el talent de la Dora, va començar a compondre amb dotze anys, però ràpidament va anar a estudiar tant violí com composició a Munich. Durant la seva joventut va viure viatjant per tot Europa, coneixent i presenciant l'estrena d'obres puntals d'inicis del segle XX, aprenent i nodrint-se de l'intercanvi entre compositors. També moltes de les seves obres van ser estrenades arreu d'Europa, amb importants solistes de l'època (entre ells, el violinista virtuós català Joan Manén). Ella va ser de formació violinista, i té moltes obres dedicades al violí i el piano, com a formació de cambra: des de petites peces com *Rêverie*, *Canzonetta*, *Menuett*, *Romanza*, *Elegía*, *Meditation*, com també dues grans sonates. La seva música de cambra va tenir molt d'èxit en les seves estrenes.

“Quan estic flotant en aquest món invisible dels meus pensaments més personals i interns, només és llavors quan em converteixo en el meu “jo real”. I és llavors, en aquest celestial i distant aïllament de sentiments, que és en si mateix algun tipus d'èxtasi, arriba una sensació d'alliberament que es materialitza

quan es crea una composició. I així és com haig de contestar a les persones que em pregunten: Què fas realment quan estàs component? Però, qui entendria tal resposta? Sempre em sembla que traeixo la meua pròpia ànima quan responc a aquesta pregunta inútil, com una persona realista ha de fer. De vegades només dic, “és difícil d’explicar”, que potser és la millor resposta”.

Rodejada d’una rica atmosfera cultural, a part de rebre formació musical també va escriure en vida un *Diari de Lectura*, on anotava i comentava el que llegia (tant literatura com filosofia, en idioma original, ja que parlava diversos idiomes). Durant la seva joventut, com dèiem, va poder viatjar molt, i va conèixer grans artistes i intel·lectuals de l’època, compartint-ne les inquietuds, fent que quan tornés al palau familiar on vivia pogués centrar-se en la seva formació autodidacta, guiada per la seva insaciable curiositat i inquietud creadora.

La lectura i els viatges va influir molt en l’anhel per la llibertat i en voler trencar lligams en la classe social aristocrata i la seva família. Després de la Primera Guerra Mundial, de manera molt diferent d’altres persones del seu estatus social, va exercir d’infermera voluntària. Veient la freda indiferència de l’aristocràcia local, i com moltes altres persones intel·lectuals d’idees progressistes, va començar a informar-se sobre la “Grande Guerre” i la Revolució Russa. Alimentant la seva decepció cap als representants de la seva classe social, va escriure:

“Senzillament, no entenc com la gent pot viure sense treballar. La gran majoria d’homes (i sobretot, joves) no coneixen un altre propòsit en la vida que jugar a les cartes; tot i haver viscut una guerra mundial de quatre anys, enfrontant-nos a una desgràcia universal sense precedents, són incapaços d’altres reflexions i només s’alarmen quan veuen amenaçada part de la seva riquesa, mostrant-se buits de qualsevol sentiment elevat, qualsevol forma d’humanitat (...) no aconsegueixo encaixar amb els membres de la meua classe”.

Mesos després d’escriure aquestes paraules, va distanciar-se de la família i entorn social, anant a viure a Múnic amb el seu marit, amb qui va viure fins a la seva mort. Va posposar el que per aquell moment era “bàsic per a una dona casada”, tenir fills, fins als trenta-vuit anys, sent conscient que maternar frenaria la seva

capacitat creadora musical. Va morir poc després de donar a llum, per complicacions en el postpart. Abans, però, va escriure al seu company:

“Déu vulgui que el nostre fill (si l’hagués de deixar amb tu) sigui una alegria per a tu, què es converteixi en un autèntic, obert i gran ser humà. Permet-li que es desenvolupi com una planta, i si mostra algun gran talent, dona-li el necessari per animar aquest talent: per sobre de tot, de tot, dona-li llibertat quan la busqui. Perquè a causa de la dependència dels pares o l’entorn familiar, molts dons poden morir (ho sé per pròpia experiència). Actua de la mateixa manera, tant si és nen com nena: cada talent, cada mostra de genialitat, requereix consideració, i no ha de permetre’s que el sexe de naixement intervingui en aquest assumpte”.

Tot i la curta vida que va tenir, el seu catàleg d’obres és de 106 composicions, entre elles obres per a piano, música de cambra, orquestra. És considerada la persona responsable en la introducció del simfonisme a Croàcia. Recentment, des del Centre d’informació musical de Croàcia s’estan començant a editar les seves partitures, com també gravar-les i publicar-les per fer-les més accessibles al públic.

“Només estic físicament aquí, tot el que sento en mi mateixa com vívid i experimentat, flota sobre el present i visible; i en un infinit profund i preciós veig en el reflex del meu sentir la força motriu en forma d’èssers estimats, i milers de records emergeixen com nenúfars en la superfície llisa del llac”.

2n moviment de la SONATA op 26 “Primavera” per a violí i piano

Escrita el 1909, l’obra consta de tres moviments: *Allegro*; *Andante con moto* i *Allegro molto*. El segon moviment serà el que s’interpretarà avui. De caràcter tranquil, s’inicia amb una melodia inicial d’una escala, que dibuixa amb senzillesa i elegància un pont ascendent i descendent.

1r moviment de la SONATA op 35 per a violoncel i piano

La sonata en Mi menor va ser escrita el 1913, però finalitzada al 1915 per les revisions de la compositora (quasi sempre revisava i canviava les obres,

buscant-ne la màxima perfecció) consta de quatre moviments: *Allegro moderato*, *Scherzo-Allegro*, *Adagio sostenuto* i *Allegro comodo*. En aquest concert s'interpretarà el primer. Apassionats diàlegs entre els dos instruments, dins d'una estructura en forma de sonata (forma ternària exposició, desenvolupament i reexposició), similar a la narració, fa que ja només la introducció de l'obra ens estableix en un caràcter anhelós.

Trio en Do M op 29 per a violí, violoncel i piano

Acabat el 1910, és el segon trio que escriu per a la formació. Vuit anys abans havia escrit també un altre, però aquest mostra el seu estil més madur com a compositora. Aquesta obra va ser molt ben rebuda en l'estrena, i celebrada pels intèrprets gràcies a a la gran experiència com a músic intèrpret de la compositora també, a l'hora de jugar i escollir els recursos compositius de cada instrument.

El moviment d'obertura, *Allegro con moto*, està caracteritzat per tenir forma sonata, amb temes contrastats, dins d'una tonalitat lluminosa, optimista i generosa, que és Do Major. El segon moviment és un *Scherzo* juganer, ràpid, brillant, amb una textura diferent gràcies en part a la tècnica del pizzicato de les cordes com a efecte; també presenta girs sarcàstics, contrastats amb una secció molt més transparent i lírica, en un compàs de 5/4, d'aparença més "naif", senzilla. *Lento* el continua, un moviment també amb contrastes, però amb una forma circular on sempre torna al tema inicial, de caràcter meditatiu, entre contemplatiu i apassionat. El final, *Allegro risoluto*, torna amb energia, plena de joia, exuberant i expressiva, amb una estructura similar a l'anterior moviment, on anirem escoltant el tema principal, que es transformarà amb altres més confidencials, introspectius. Dins de l'obra s'escolta una mica de la seva fantasia per a piano i orquestra, i també dues de les seves cançons amb orquestra (Liebesleid, cançó d'amor, i Verwandlung, transformació, de l'escriptor Karl Kraus).

Ens veiem el dissabte dotze d'octubre a dos quarts de set, a l'Ateneu.

Fins aviat!